

Onderwerp Stand van zaken veranderingen beschermd wonen en maatschappelijke opvang	
Nummer	2019/990922
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	2.3 Opvang, wonen en herstel
Afdeling	MO
Auteur	Leensen, S.A.D.
Telefoonnummer	023-5114532
Email	sadleensen@haarlem.nl
Kernboodschap	Het Rijk heeft de doordecentralisatie van beschermd wonen een jaar uitgesteld naar 2022, voor maatschappelijke opvang is dit zelfs uitgesteld naar 2026. Het doel van de doordecentralisatie is dat gemeenten meer ruimte krijgen om, op basis van hun lokale situatie, zorg op maat en dichtbij voor hun meest kwetsbare inwoners te organiseren. De gemeente Haarlem is nu als centrumgemeente verantwoordelijk voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. De acht gemeenten en betrokken partners hebben afgelopen jaar nauw samengewerkt om de doordecentralisatie voor te bereiden; zo zijn er technische sessies geweest voor alle raden, werkbezoeken georganiseerd en zijn er toekomstscenario's geschetst. Afgelopen jaar heeft het Rijk echter onvoldoende financiële en inhoudelijk duidelijkheid verschaft, waardoor de gemeenten in onze regio nog niet tot praktische en financiële afspraken over deze taken zijn gekomen. In deze nota worden de commissie leden geïnformeerd over de stand van zaken, en het aangepaste procesplan.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie samenleving.
Relevante eerdere besluiten	- Raadsbesluit: Regionaal beleidskader Opvang, wonen en herstel 2017-2020 (2016/324154) in raadsvergadering in raadsvergadering 22 september 2016 - Aanbestedingsdocument Opvang, Wonen en Herstel 2017/504262, in commissie samenleving 7 december 2017. - informatie nota: Doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (2019/109206) in commissie samenleving 4 april 2019

Besluit College d.d. 17 december 2019	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,
--	--

1. Inleiding

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen. De financiering loopt via de centrumgemeenten, maar het rijk wil deze middelen uitkeren aan alle gemeenten:

“doordecentraliseren”. Gemeenten hebben de opdracht gekregen om deze doordecentralisatie voor te bereiden en eind 2019 regioplannen met praktische en financiële afspraken gereed te hebben. In de loop van 2019 is de doordecentralisatie echter met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Daarnaast zijn er nieuwe inhoudelijke uitgangspunten benoemd en is er financieel geen duidelijkheid over de herverdeling, over een nieuw verdeelmodel en over de effecten van de wetswijziging in de Wet langdurige zorg (WLZ); ook psychisch kwetsbare mensen komen in aanmerking voor deze WLZ zorg.

De ambitie van de doordecentralisatie is dat burgers met een psychische kwetsbaarheid zo gewoon mogelijk wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving. Door de herverdeling krijgen gemeenten meer ruimte om, op basis van hun lokale situatie, zorg op maat en dichtbij hun inwoners te organiseren. Dit versterkt de beweging van ‘intramuraal’ naar ‘zo gewoon mogelijk thuis’ wonen.

De commissie samenleving is in maart 2019 geïnformeerd over de doordecentralisatie en het procesplan om deze transitie voor te bereiden. De Commissie wordt nu geïnformeerd over de ontwikkelingen afgelopen jaar en de planning voor komend jaar. Rond de meicirculaire 2020 wordt er meer duidelijkheid vanuit het Rijk verwacht, en zal de Commissie daarvan op de hoogte worden gebracht. Op dat moment kunnen er ook strategische, praktische en financiële afspraken worden voorgesteld. De inhoudelijke samenwerking en voorbereiding om de meest kwetsbare inwoners uit de acht gemeenten zoveel mogelijk in hun eigen omgeving te ondersteunen wordt voortgezet. De raadsleden zullen door middel van aangeboden werkbezoeken en informatiebijeenkomsten in staat worden gesteld om de laatste ontwikkelingen te kunnen blijven volgen.

2. Kernboodschap

De gemeente Haarlem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Het gaat om zeer kwetsbare burgers en circa 50 miljoen euro op jaarbasis.

De acht gemeenten in Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer zijn begin 2019 een intensief traject gestart om alle betrokkenen – wethouders, raadsleden, zorgpartners en andere betrokkenen - te informeren over de opgaven en alle partijen mee te nemen in de te maken keuzes. Dit traject verloopt in goede samenwerking en is constructief. Op dit moment worden verschillende passende samenwerkingsvormen uitgewerkt en criteria in beeld gebracht om te komen tot een goed onderbouwde keuze. Ook is het huidige aanbod in beeld gebracht en is een toekomstbeeld geschetst met de volgende veranderingen in het aanbod:

- Minder 24-uursvoorzieningen, meer beschut en zelfstandig wonen;
- Kleinere voorzieningen, meer verspreid over de regio en geïntegreerd in de wijk;
- Passende woonvoorzieningen voor alle doelgroepen (kwalitatief ander aanbod, meer diversiteit);
- De lokale randvoorwaarden zijn op orde (woningen, ambulante zorg, inkomen en dagbesteding).

Afgelopen jaar heeft het Rijk echter onvoldoende financiële en inhoudelijk duidelijkheid verschaft, waardoor de gemeenten in onze regio nog niet tot praktische en financiële afspraken over deze taken (wat blijven we regionaal doen en wat doen we lokaal) zijn gekomen. Rond de meicirculaire 2020 wordt er meer duidelijkheid vanuit het Rijk verwacht.

3. Consequenties

De gemeenten in Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer moeten gezamenlijk komen tot praktische en financiële afspraken vanaf 2022 over de volgende onderwerpen:

1. Intergemeentelijke samenwerking na 2022 (strategische keuzes)
2. Het gewenste regionale voorzieningenniveau en lokale voorzieningenniveau
4. De toegang tot maatwerkvoorzieningen
5. Inkoop, financiering en bekostiging van regionale voorzieningen

Een doordecentralisatie en een nieuw verdeelmodel betekent dat de middelen verdeeld worden aan de hand van objectieve parameters zoals bevolkingsomvang, sociaal- economische status, stedelijkheid e.a. De verdeling van de (opvang)locaties van beschermd wonen en maatschappelijke opvang kent echter een historische oorsprong. De voorzieningen zijn veelal in de meer stedelijke gebieden geconcentreerd. Er is reeds beleid ingezet om een deel van deze voorzieningen te transformeren naar een woonplek met meer zelfstandigheid, en er wordt in gezet om meer beschutte woonplekken te realiseren in alle gemeenten in de regio. Deze beweging kost echter tijd. Dit betekent dat er regionaal goede afspraken gemaakt moeten worden over de financiering van de huidige voorzieningen, de verdeling van de verantwoordelijkheden en risico's, en het tempo van de ambulantisering.

We zien in onze regio een aantal andere knelpunten bij de doordecentralisatie:

1. Krapte op de woningmarkt en onvoldoende passende woningen voor de doelgroep

2. Financiële onzekerheid vanuit het rijk
3. Ambtelijke capaciteit in alle 8 gemeenten
4. Acceptatie en inclusie van psychisch kwetsbare inwoners
5. Schiphol; toename van Nederlanders zonder vaste woon- of verblijfplaats.

4. Vervolg

De gemeenteraad heeft een besluitvormende bevoegdheid over de strategische keuzes over intergemeentelijke samenwerking na 2022. Ook beslist de raad over de begroting en eventuele financiële voorstellen op het gebied van Opvang Wonen en Herstel. Besluitvorming over de strategische keuzes vindt plaats in het 3^e kwartaal 2020, na meer nieuws vanuit de meicirculaire 2020.

Begrotingsvoorstellen zijn naar verwachting in het voorjaar van 2021 gereed.

5. Bijlagen

- Informatiebrief